

KLAGANDE

██████████ ██████████
Ombud: Jur.kand. Johan Svanström
Frösunda Omsorg AB
Kungsgatan 8 A
352 33 Växjö

MOTPART

Socialnämnden i Jönköpings kommun
551 89 Jönköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 6 april 2016 i mål nr 1825-15,
se bilaga A

SAKEN

Kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och
service till vissa funktionshindrade, LSS

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att kammarrätten ska besluta att hon har rätt till ersättning för kostnad för personlig assistans enligt LSS med 284 kr per timme under 2015. Till stöd för detta hänför hon sig i huvudsak till vad hon anfört i förvaltningsrätten.

Socialnämnden i Jönköpings kommun motsätter sig bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 27 december 2016, mål nr 753–756-16, uttalat bl.a. följande. Kommunens skyldighet att utge ersättning för personlig assistans avser således de verkliga kostnaderna för assistansen i den mån de kan bedömas som skäliga. För att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk måste kommunen kunna kräva att den enskilde ger in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Detta gäller även om anspråket inte överstiger det schablonbelopp som fastställts för den statliga assistansersättningen och utan att det framkommit något som ger anledning att ifrågasätta kostnaderna i och för sig. Att kommunens ersättningskyldighet omfattar samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och att schablonbeloppet därmed kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet föranleder ingen annan bedömning.

██████████ har i socialnämndens beslut informerats om möjligheten att ge in underlag till socialnämnden för att denna ska kunna utreda ██████████ faktiska kostnader för personlig assistans. Något underlag som skulle kunna styrka kostnaden på 284 kr per timme har inte getts in. Mot bakgrund härav och med beaktande av vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalat i sitt avgörande, bedömer kammarrätten att ██████████ inte har gjort det möjligt att bedöma kostnadernas

skälighet. Hon har därför inte rätt till högre ersättning än hon beviljats av socialnämnden. Överklagandet ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Evalotta Grip (referent) samt tf. kammarrättsassessorn Miriam Gewarges har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2016-04-06
Meddelad i
JönköpingMål nr
1825-15**KLAGANDE**

[REDACTED]

Ombud: Johan Svanström
Frösunda Omsorg AB
Kungsgatan 8A
352 33 Växjö**MOTPART**Socialnämnden i Jönköpings kommun
551 89 Jönköping**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämndens beslut 2015-04-02

SAKEN

Ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

[REDACTED] ansökte hos Socialnämnden i Jönköpings kommun (nämnden) om ersättning med 284 kr per timme avseende kostnader för personlig assistans enligt LSS. Nämnden beslutade den 2 april 2015 att avslå ansökan såvitt gäller högre timersättning än 254 kr. Som skäl för beslutet anfördes bl.a. följande. Den 20 januari 2015 beslutade Jönköpings kommun att ersättning till externa utförare enligt LSS ska prövas individuellt. Ersättning utgår med 254 kr per timme enligt 2015 års kostnadsnivå. För det fall en enskild utförare har högre godtagbara kostnader har utföraren möjlighet

Dok.Id 190093

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00**E-post:**
forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**
036-15 66 55**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-16:00

att påtala detta och erhålla högre ersättning. [REDACTED] har i sin ansökan hänvisat till RÅ 2005 ref. 85. Förhållandena i det avgörandet var emellertid så speciella att något ställningstagande om Försäkringskassans schablon ska vara bindande även i de fall där en kommun har att utge ersättning för utförd assistans inte gjordes. [REDACTED] har även hänvisat till Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 september 2014 i mål nr. 450-13. Av domen framgår dock att underlag för fakturor getts in och att en värdering av skäligheten kunde göras utifrån detta.

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten beviljar henne ekonomiskt stöd med 284 kr per assistanstimme för januari och februari 2015. Hon anför bl.a. följande. Hon är beviljad personlig assistans via kommunen med 40,5 timmar per vecka. Hon köper sin assistans av en privat assistansanordnare. Assistansanordnaren tar betalat per timme motsvarande det belopp som gäller för assistansersättningen, således 284 kr för 2015. En person med ett LSS-beslut har rätt till en personlig assistent och om den anlitar annan anordnare är den enskilde berättigad till ekonomiskt stöd för att kunna möjliggöra detta. Ersättningsnivån ska vara skälig och med skäliga kostnader avses samma slags kostnader som för assistansersättning som utbetalas av Försäkringskassan. Regeringens årligen beslutade timbelopp för assistansersättning ska vara vägledande för ersättningsnivån. Vid bedömningen av om de verkliga kostnaderna är skäliga bör utgångspunkten vara schablonbeloppet. Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:6) om assistansersättning reglerar det s.k. förhöjda timbeloppet. Det finns inte något allmänt råd om hur assistansersättningens schablon lämpligen ska fördelas annat än för den som har tillerkänts förhöjt timbelopp. Så länge hennes assistansanordnare inte fordrar mer betalt än vid var tid gällande schablonbelopp är begärd ersättning skälig. Ett annat synsätt skulle, i strid med reglernas syfte, begränsa valfriheten. – [REDACTED] hänvisar till RÅ 2004 ref. 85 och till Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 september 2014 i mål nr. 450-13.

Nämnden anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. [REDACTED]
[REDACTED] har inte visat att hon har haft skäligen kostnader som överstiger det belopp som kommunen har betalat ut. I avsaknad av närmare redovisning har kommunen beslutat att utbetala 254 kr per timme. Detta utifrån att kommunen erfarenhetsmässigt vet att det inte finns någon utförare som klarar att utge assistans till en kostnad som understiger detta belopp. En jämförelse har gjorts i förhållande till hela gruppen av externa assistansanordnare som erhåller ersättning från Jönköpings kommun. Utbetalat belopp anses utgöra en skälig ersättning.

[REDACTED] vidhåller vad som tidigare anförts och tillägger bl.a. följande. Hon har ingått ett kundavtal med Frösunda Omsorg AB. Av avtalets villkor framgår att kostnaden för hennes assistans uppgår till det av regeringen årligen fastställda schablonbeloppet. Att redovisning krävs för att högre ersättning än den statliga schablonersättningen ska utgå framstår som rimligt i fall ersättningen överstiger schablonen. Att redovisning krävs för att ersättning upp till det statligt fastställda schablonbeloppet ska utgå kan dock inte anses vara rimligt. Detta innebär ett massivt administrativt arbete för den enskilde samtidigt som den enskildes valfrihet starkt begränsas.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Enligt 9 § 2 LSS har kommunen ansvaret för att lämna biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den delen behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110). Regeln är avsedd att ge den enskilde valfrihet i fråga om att få sin assistans ordnad direkt genom kommunen och då inte belastas av några kostnader eller att anordna assistansen själv med finansiering av kommunen.

Med skäligen kostnader avses samma slags kostnader som ersätts genom den statliga assistansersättningen, d.v.s. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader (prop. 1992/93:159 s. 175). I de senare ingår exempelvis kostnader för bokföring och revision, lokaler, utbildning, rekrytering och omkostnader för assistenter (prop. 1996/97:150 s. 138). Assistansersättningen avsåg ursprungligen att svara mot de verkliga kostnaderna för lämnad assistans, dock begränsat till högst ett av regeringen fastställt belopp, vilket även skulle vara vägledande i fråga om det ekonomiska stödet från kommunen (prop. 1992/93:159 s. 71 och 175). Mot bakgrund av de administrativa svårigheterna med beräkning, redovisning och kontroll av kostnaderna för assistansen infördes från och med den 1 september 1997 en schablonisering av den statliga assistansersättningen. Inom ramen för schablonbeloppet får den assistansberättigade själv avgöra hur stor del av beloppet som ska användas till lön och andra anställningskostnader samt hur mycket som ska användas till administration och andra kringkostnader (prop. 1996/97:150 s. 138). Någon motsvarande reglering har inte införts i LSS.

I RÅ 2005 ref. 85 slog Högsta förvaltningsdomstolen fast att kommunens ersättning för personlig assistans ska utgå från de verkliga kostnaderna för insatsen, men att det statliga schablonbeloppet kan tjäna till viss ledning vid bedömning av kostnadernas skälighet, eftersom samma slags kostnader avses.

Det är den assistansberättigades egna kostnader för assistansen som kan ge rätt till ersättning. Den assistansberättigade måste därför visa att han eller hon ådragit sig en skuld gentemot assistansanordnaren som motsvarar den begärda ersättningen (se Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 september 2014 i mål nr 450-13).

Förvaltningsrättens bedömning

Som framgår av ovan redovisade bestämmelser, förarbeten och praxis utgår ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för personlig assistans. Med skäliga kostnader avses samma slags kostnader som när det gäller assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Den schablonersättning som fastställts för assistansersättning kan således tjäna som vägledning för vad som kan anses utgöra skäliga kostnader enligt LSS.

██████████ har begärt ekonomiskt stöd uppgående till 284 kr per utförd assistanstimme. Eftersom detta belopp motsvarar schablonbeloppet finner förvaltningsrätten att det i sig inte är oskäligt att utge ekonomiskt stöd med 284 kr per timme. Av utredningen framgår dock att det inte finns någon redovisning som visar ██████████ kostnader för utförd assistans. Att hon har ingått ett avtal med anordnaren om att assistans lämnas mot ett visst belopp kan inte medföra att hon har en ovillkorlig rätt till ersättning för avtalat belopp då underlag saknas (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 september 2014 i mål nr 450-13). Kommunen har således haft fog för sitt beslut och överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Jan Källman

Föredragande har varit Rebecka Magnusson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.